

12.3.1. İslam düşüncesinde tasavvufi düşüncenin oluşum sürecini değerlendirir.

1. Tasavvuf; sözlükte, saf olmak ve ilk safta bulunmak gibi anlamlara gelir. Terim olarak ise, güzel ve ulvi olan her çeşit huyları kazanma girişiminde bulunmak ve çirkin huylardan uzaklaşmaya çalışmaktır. Tasavvufu benimseyen kimselere sufi denir. Daha sonraki dönemlerde sufiler mutasavvıf olarak da adlandırılmıştır. Tasavvufu kalbe yalnızca Allah sevgisini yerleştirmek ve nefsi kötü duygulardan arındırma olarak tanımlayan mutasavvıflar da vardır. Tasavvuf ilmi, diğer dinî ilimler olan fıkıh, hadis, tefsir, kelim gibi hicri 2. asırdan sonra sistemleşmeye başlamıştır. Mutasavvıflar, tasavvufun asli kaynağının Kur'an-ı Kerim, Hz. Peygamber ve sahabenin örnek yaşantısı olduğunu belirtirler.

Bu parçadan aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Tasavvuf kavramının anlamına
- B) Tasavvufun asıl kaynağının ne olduğuna
- C) Sufinin hangi anlama geldiğine
- D) Tasavvufun ne zaman sistemleştiğine
- E) Mutasavvıfların Hz. Peygamber'i gördüğüne

2. * Uzlet, inziva, yalnızlık, tek başına yaşamak topluma karışmamak demektir.

* Elde mevcut olsa bile gönülde mal ve mülk sevgisine yer vermemek, Hakk'a yönelmek için dünyadan el etek çekmektir.

* Dervişlik, tasavvuf yoluna girenin hiçbir şeye sahip olmadığının şuurunda olması, her şeyin gerçek malik ve sahibinin Allah olduğunu idrak etmesidir.

* Arapça bilmek anlamına gelir ve sezgi, tecrübe ve manevi yolla elde edilen bilgi için de kullanılır.

Bu açıklamalarda aşağıdaki tasavvuf ile ilgili kavramlardan hangisine yer verilmemiştir?

- A) İrfan
- B) Tezkiye
- C) Fakr
- D) Züht
- E) Halvet

3. Sufilerin diğer ilim erbabından farklı ilk özellikleri farzları yerine getirdikten ve haramlardan kaçındıktan sonra boş ve anlamsız meşguliyetleri terk etmek, maksatlarıyla aralarına giren her türlü alakadan sıyrılmaktır. Onların Allah'tan başka gaye ve maksatları yoktur. Aza koşup çoktan kaçmak, açlığı tokluğa tercih etmek, üstünlük ve büyüklüğe rağbet etmemek ve ihtiyaç anında bile başkalarını kendine tercih etmek sufilerin en önemli özelliklerindedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sufilerin özelliklerinden değildir?

- A) Nefsani duyguları kabul etmek
- B) Malayani işleri terk etmek
- C) Farzları yerine getirmek
- D) Kibirlemeye yeltenmemek
- E) İsbâr yani diğerkâm olmak

4. "Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, peygambere itaat edin, sizden olan ulü'l-emre de. Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz -Allah'a ve ahirete gerçekten inanıyorsanız- onu, Allah'a ve peygambere götürün. Bu, elde edilecek sonuç bakımından hem hayırlıdır hem de en güzeldir." (Nisâ suresi, 59. ayet)

Bu ayetten aşağıdaki sonuçlardan hangisi çıkarılabilir?

- A) Müminlerin, Allah ve Resul'ünü kendi nefislerine tercih etmemelerini sağlamıştır.
- B) Nefsani duyguların ortaya çıkması ve her şeyin önünde tutulması sağlanmıştır.
- C) Hz. Peygamber'in yaşadığı örnek hayatı devam ettirmek mü'minin vazifesidir.
- D) Allah'ı zikretmek ve dünyaya gereğinden fazla değer vermemek öne çıkmıştır.
- E) Yardımlaşma, fedakârlık, dürüstlük, merhamet gibi değerler ortaya çıkmıştır.

- Öğretmenlerimiz öğrencileri ile paylaşabilir.
- Sadece öğretmen ve öğrencilerin ücretsiz kullanımına sunulmaktadır.
- Herhangi bir site ya da kitapta yayınlanmasına (isim belirtilse dahi) izin verilmemektedir.
- Bu dokümanın tüm yayın hakları mikailokumus.com'a aittir.

5. Mutasavvıflara göre nefsin arındırılması, tasavvufun ana gayelerinden biridir. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de nefsi arındırmayı öğütleyen birçok ayet vardır. Hz. Peygamber, Allah'a çokça şükreden ve O'nu her zaman anan bir kul olarak hayatını sürdürmüş ve böyle yaşamayı Müslümanlara tavsiye etmiştir.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu parçaya örnek olarak gösterilebilir?

A) "Kim bir kötülük yapar veya nefesine zulmeder de sonra Allah'tan mağfiret dilerse, Allah'ı çok bağışlayıcı ve esirgeyici bulacaktır." (Nisâ suresi, 110. ayet)

B) "...Ne zaman bir peygamber onlara nefislerinin hoşlanmadığı bir şey getirdiyse, bir kısmına yalancı dediler, bir kısmını da öldürdüler." (Mâide suresi, 70. ayet)

C) "O, sizi bir tek nefisten yaratmıştır. (Sizin için) bir kalma yeri, bir de emanet olarak konulacağınız yer vardır..." (En'âm suresi, 98. ayet)

D) "Nefsini arındıran elbette kurtuluşa ermiştir. Onu kötülüklerle boğan da ziyan etmiştir." (Şems suresi, 9-10. ayetler)

E) "Yine de ben nefsimi temize çıkarmıyorum. Çünkü nefis, Rabbimin acıyıp koruması dışında, daima kötülüğü emreder..." (Yûsuf suresi, 53. ayet)

6. * Ermiş, veli, takva sahibi, samimi dindar, dinî konularda duyarlı kişi anlamlarına gelir.

* Dünyaya rağbet etmeyen, kendini bütünüyle ahirete ve Hakk'a veren, mala mülke şöhrete değer vermeyen kişidir.

* Hakk'a ermek için bir rehberin öncülüğünde ve denetiminde çıkılan manevi ve ruhi yolculuktur.

* Temizlenmek, nefsi manevi kirlere arındırmaktır.

Bu açıklamalarda aşağıdaki tasavvuf ile ilgili kavramlardan hangisine yer verilmemiştir?

A) Tezkiye

B) Sufi

C) İhsan

D) Zahid

E) Seyr-u sülûk